

ZĀĻU VALSTS AĢENTŪRA

Zāļu valsts aģentūra aicina pacientus nelietot medikamentus vienlaikus ar alkoholu

Zāļu valsts aģentūra (turpmāk – ZVA) vērš iedzīvotāju uzmanību uz to, ka nav pieļaujama vienlaicīga zāļu un alkohola* lietošana. Pēc ZVA ārstata eksperta vērojumiem biežākais alkohola un medikamentu vienlaicīgas lietošanas cēlonis hospitalizēto pacientu vidū 2012. gadā bija pašnāvības mēģinājums - teju vai 70% pacientu. Atlikušie 30% hospitalizēto pacientu zāles vienlaikus ar alkoholu lietojuši, neapzinoties iespējamās mijiedarbības sekas vai arī esot reibuma stāvoklī.

Kā ZVA izdevumā „Cito!” uzsver Rīgas Stradiņa universitātes asociētais profesors un ZVA ārstata eksperts Viesturs Liguts: „Daudzu medikamentu mijiedarbība ar alkoholu ir pierādīta kā saslimstību un dažkārt arī nāves cēlonis. Ikviens medikaments reaģē ar alkoholu un atsevišķos gadījumos reakcija var būt ļoti bīstama un apdraudēt cilvēka dzīvību.” Ļoti bīstama ir sedatīvo miega līdzekļu, antidepresantu, antipsihotisko, prethistamīna, un pretepilepsijas, kā arī alkoholisma ārstēšanai paredzēto zāļu lietošana kopā ar alkoholu.

Daudzi medikamenti un arī alkohols noārdās aknās. Ja cilvēks ilgstoši lieto alkoholu, tad zāļu terapeitiskā deva var kļūt toksiska un izraisīt ne tikai aknu, bet arī citu orgānu bojājumus.

Medikamentu un alkohola mijiedarbības rezultātā zāļu efekts var pastiprināties vai arī pretēji – samazināties. Piemēram, lai gan alkohola koncentrācija asinīs nav liela, cilvēks jūtas ļoti noreibis. Tāpat alkoholiskie dzērieni var pagarināt medikamenta iedarbību, jo tie kavē zāļu izvadīšanu no organisma.

Bīstamākās zāļu un alkohola vienlaicīgas lietošanas kombinācijas un to sekas:

- Sedatīvie miega līdzekļi kopā ar grādīgajiem dzērieniem var radīt centrālās nervu sistēmas nomākumu un pat komu.
- Narkotiskie pretsāpju medikamenti, (piemēram, metadons vai alfentanils), ja tiek vienlaikus lietoti kopā ar alkoholu, nomāc centrālo nervu sistēmu — cilvēks kļūst miegains, pieaug zāļu pārdozēšanas risks.
- Pret diabēta medikamentu efekts alkohola ietekmē pieaug un var iestāties smaga hipoglikēmija (izteikti pazemināts cukura līmenis asinīs) — tas ir dzīvībai bīstams stāvoklis, kas var izraisīt pat smadzeņu bojājumus.
- Bīstamu asinsspiediena pazemināšanos var izraisīt sirds un asinsvadu ārstēšanai paredzētie medikamenti, kas tiek lietoti kopā ar alkoholu. Piemēram, zāles, ko lieto asinsspiediena pazemināšanai, kopā ar alkoholu var radīt galvas reiboņus un vispārēju nespēku.
- Lietojot alkoholu un noteiktas antibiotikas (piemēram, metronidazolu, cefalosporīnu grupas antibiotikas), būs ļoti slikta pašsajūta saindēšanās dēļ.
- Arī lietojot alkoholisma ārstēšanai paredzētās zāles kopā ar alkoholu, būs ļoti slikta pašsajūta saindēšanās dēļ, var rasties alerģiski ādas apsārtumi, elpošanas un redzes traucējumi, arteriālā hipotensija (asinsspiediena pazemināšanās). Cilvēks izjūt pulsāciju galvā un sliktu dūšu.

- Lietojot alkoholu kopā ar nenarkotiskām pretsāpju zālēm (piemēram, paracetamolu vai arī pretsaaukstēšanās zālēm, kuru sastāvā ir paracetamols) iespējams dažādas pakāpes aknu bojājumu risks.
- Lietojot alkoholu kopā ar aspirīnu, pieaug gremošanas sistēmas asiņošanas risks.

Alkohola un medikamentu mijiedarbības ātrumu un norises intensitāti var ietekmēt dzimums (sievietēm ir vājāka alkoholdehidrogenāzes (enzīma, kas šķeļ alkoholu) aktivitāte), masa, vecums, ēdiena esamība kuņģī u.c.

ZVA aicina iedzīvotājus nelietot zāles vienlaicīgi ar alkoholiskajiem dzērieniem. Īpaši piesardzīgiem jābūt hronisko slimību pacientiem. Pirms jebkuru zāļu lietošanas, pacientam rūpīgi jāizlasa lietošanas instrukcija un neskaidrību gadījumā jāvērsas pie ārsta vai farmaceita.

*Alkohols – etilspirtu saturošs dzēriens

Pilnu Rīgas Stradiņa universitātes asociētā profesora un ZVA ārstata eksperta Viestura Liguta raksta „Zāļu un alkohola mijiedarbība, biežāk sastopamās kombinācijas un to radītais risks” tekstu lasiet elektroniski ZVA mājaslapā www.zva.gov.lv sadaļā *Publikācijas _Cito!_ 2013-1.*